

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Ráfiskaprísir og studningar upp

TAÐ er ikki nakað dulmál at okkara fiskiskipafloiti hevur rættliga stórar trupulleikar at dragast við. Lutvíst er hetta komið fram í áheitanum á landsstýrið frá reiðarafelagnum og lutvíst frá fiskimannafelagnum. Niðurstøðan hjá báðum feløgum er tann, at veiðan er minkað rættuliga nógv í ár. Hetta ávirkar sum vera man rakstrarúrslitið hjá skipunum og í sama mun inntøkurnar hjá fiskimonnum. Hetta seinna hevur aftur havt til fylgju, at tað hava verið trupulleikar at fáa manning. Og øll vita, at støðast manningin ikki á skipunum, so gongur hetta aftur út yvir rakstur, sum aftur ger tað enn truplari at fáa fólk, og soleiðis koma vit inn í eina ringrás, sum tað kann vera trupult at koma burtur úr aftur.

ÚRSLITIÐ av øllum hesum gjørdist sum kunnugt, at avreiðingarprísirnir á ráfiski hækkaðu 10% komandi prisskeið. Studningsnevndin hækkaði rakstrarstudningin til skipini, og afturat hesum varð fyrri fiskimenn á feskfiskarlagarflotanum sett í gildi nýggja dagstudningsskipanin, har størstur stuðul verður latin, tá tað gongst illa.

HESI tiltøk skildu tilsamans merkt, at fyrri restina av árinum skuldu ringastu trupulleikarnir hjá feskfiskarflotanum verið av. Serliga seta vit okkara vón til, at nýggja dagstudningsskipanin, sum hækkar minstulønina við um 40%, fer at gera sitt til at fólkid fer at støðast umborð. Hetta er í hvussu er ein fyriritreyt fyrri, at raksturinn annars skal kunna klára seg.

MEN tað at vit fáa ein skáa árið út merkir als ikki, at allir trupulleikar eru loystir. Frá nýggjárinum verða nýggir studningar og frá 1. februar verða nýggir prísir ásettir eftir nærri játtan, sum lögtingið til ta tíð hevur sett av til fiskivinnuna. Og vit ivast ikki í, at figgarnevnd og lögting fara at viðgera henda spurning sera gjølla.

VIT skulu ikki nevna nøkur tøl, men kunnu tá nevna, at tað er ikki vist, at øll játtan til minstuløn og annan studning til fiskivinnuna eigur at verða játtað í eina

upphædd. Samlaða játtanin umfatar stórt sæð minstuløn og minstaforvinning, ráfiskagrunnin og tann studning, sum verður umsitin av studningsnevndini. Av øllum hesum er minstuløn og minstaforvinningur lógabundin, meðan studningur gjøgnum ráfiskagrunnin og studningsnevndina verður ásettur fyrri eitt tíðarskeið í senn, soleiðis sum ráðini eru til.

AT hetta møguleiga kann vera óheppið kann verða víst við hesum dømi: Frá 1986 til 1987 lækkaði samlaða játtanin úr 265 í 245 mill. ella ein lækking uppá 20 mill. Men orsakað av teirri vánaligu veiðuni í ár koma útreiðslurnar av minstulønarskipanini at verða uml. 10 mill. hægri í 1987 enn í 1986. Hetta merkir aftur, at somu 10 mill. verða minni til hinar veitingarnar, sum tiskil fáa 30 mill. minni til taks. Hesar 10 mill. kr. kundu kanska gjørt enn størri mun í eina trongstöðu, sum teirri okkara floiti er í.

TÍ VILJA vit mæla til, at minsta- lön og minstaforvinningur verða sett á figgarlógina fyrri seg. Gera tíðirnar at talan verður um eina munandi hækking í minstulønini eigur hetta at fara á eina eykafiggarlóg, eins og onnur frávik í lógabundnum útreiðslum.

SETIÐ so ta upphædd, sum ráfiskanevnd og studningsnevnd skulu hava til taks sum eina serliga játtan, so hesar nevndir frá fyrsta degi av vita, hvat tær hava at ráða yvir.

SUM kunnugt eru aðrir partar av flotanum í heilt stórum trupulleikum eisini, og eigur støðan her eisini at verða álvarsliga viðgjørd. Vit vita, at nótaflotin er heilt illa fyrri. Her vita vit, at idnaðarfiskprísirnir eru lægri enn teir kundu verið orsakað av oljugjaldinum. Vit vita, at hetta mál hevur verið viðgjørt í landsstýrinum, og vit fara eisini at heita á landsstýrið um at umhuga avtøku av oljugjaldi, har tað beinleiðis trýstir fiskaprísirnar. Vit vita, hvørt oyra uppá prísir kann gera mun, tí talan er um stórar nøgdur.

Í FISKIVINNU hevur altíð gingið upp og niður, og vit ivast ikki í, at verður arbeitt við hepnari hand, so fara vit eisini at sleppa undan hesi kreppuni, og her eiga allir partar at samvirka uttan mun til politiskar tvídráttir annars.

-i.

Bókaútgáva

Í Sosialinum 1. okt. hevur Martin Næss samroðu við Steinbjørn B. Jacobsen í samband við 50 ára føðingardag hansara. Her verður Bókadeild Føroya Lærarafelags nevnd sum forlag við peningi, ið ikki ger nógv fyrri føroysk-

ar rithøvundar og bókur. Bókadeild Føroya Lærarafelags hevur beint nú bók hjá Steinbjørn B. Jacobsen í gerð, ið kostar út imóti 100 tús. kr., og aftanfyrri liggur tá eitt størri arbeiði at leggja bókina til rættis. Talan er

eisini um aðrar føroyskar bókur, ið kosta nógvan pening — og hetta er alt í lagi, tá ið talan er um góðar bókur.

Eg má tí spyrja Steinbjørn, hvat hann er so ónøgdur við. Bókadeildin kann ikki skriva fyrri

Herluf Hermansen farin

Mánadagin 20.9. andaðist Herluf Hermansen í Havn. Hóast Herluf hevði verið álvarsliga sjúkur leingi og deyðsboðini ikki komu óvæntað, so eru slik boð kortini altíð svár.

Herluf var føddur 24. okt. 1913 í Vestmanna, har hann vaks upp og gekk í skúla. Hann var sonur Karl og Nicolín Hermansen. 15 ára gamal fór hann sum messudrongur við sand-súgvaranum Uffe og tvey ár seinni við fraktbátinum Havhestinum.

Í 1931 flutti hann til Tvøroyrar, har pápin starvaðist sum vrakarakontrollørur, og tá fór Herluf at sigla við Leivi Øssursyni, og var við honum í nógv ár, fyrst sum maður og seinni sum stýrimaður.

Tey fyrstu krígsárin var Herluf við ymiskum tvørabátum. Hann var við Fagranesi og tá kriggið brast á var hann í Grønlandi við Skarvanesi. Tá vóru túrarnir byttir millum menninar, og Herluf var í kolaminimillum túrarnar.

Í 1942 fór hann til Íslands at arbeiða, og har kom hann at sigla fyrri teir allieraðu. Hetta vóru vandafull ár, meðan hann var við norsku minustrákarunum Gá-pá og Sjøgutten.

Herluf hevði altíð hug til sjógvinn, og vildi fegin havt útbúgving á okinum, men tá hann var yngri, var ikki nokk bara at vera dugnaligur og hava góð evni. Men við krigslok fór hann at útbúgva seg. Tók fyrst setteskiparprógvi í Havn og síðan longdina í Klaksvík (1947).

Hetta kláraði hann, hóast hann nú var giftur maður við fimm børnum. Tað sigur nakað um tokka hansara til havið.

Árnafjall var nú komið til landið, og var hann við henni til hon varð seld.

Aftaná at tey vóru flutt til Havnar, arbeiddi hann á landi við m.a. at loka Havnar, leggja vatnleiðing úr Havnardali og rigga skip til á skipasmiðjuni. Inn ímillum var hann einstakar túrar við Bliki, Arizonu og Ternuni. Í 1959 fór hann umborð á Neva sum 1. stýrimaður. Neva var skúlskip fyrri stýrimansaspirantar hjá svenska reiðaríðnum Transmarin.

Tá Tobie Trader í 69 forlisti í ensku kanalin var Herluf við, men m.a. orsakað av hansara dugnaskapi varð øll manningin bjargað.

Tá STEEN Coasters í Assens læt byggja fyra skip á Skála skipa-

smiðju, lótu teir Herluf hava eftirlit við arbeiðinum. Hetta var ein ássannan av, at hann var ein álitismaður. So hvørt sum tey skipini vóru liðug, yvirtók hann tey og fórði tey teir fyrstu túrarnar. Hansara skip hjá hesum reiðaranum til hann vegna sjúku legðist uppi í 1977.

Aftaná 50 ár á sjónum var ikki lætt at gevast, men hann hevði bát og var á floti tá til bar. Hann sást dagliga niðri við bátadráttin, og har hava mong fingið eitt hugnaligt prát við Herluf. Hann var sera hittin-orðaður og dugdi so væl at siga frá. Tú vart altíð væl hyrdur, tá tú hevði tosað við hann.

Missurin er stórur nú Herluf er farin. Størstur hjá teim avvarðandi, men javnaðarflokkurin hevur eisini mist ein trúgvan og dyggan stuðul.

Herluf visti at fjørdurin nú var rógvin, men tað má vera tykkara uggi, sum eftir sita, at hann kendi seg tryggan, nú hann andaðist.

Vit hava mist nógv, men eru takksom fyrri tey góðu minni Herluf gav okkum.

G.